

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 1997/2
KARAR NO : 1997/1

ÖZET: POAŞ'ta sözleşmeli statüde çalışmış personel emekli olması halinde, işsonu tazminatı verilmesi isteminin reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın, idari yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Hasan Hüseyin Yılmaz
Vekili : Av. M.Nuri Akyüz
Davalı : Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ)
Vekili : Av. Nevzat Türközü

O L A Y : Davacı, Petrol Ofisi A.Ş. Genel Müdürlüğünde sözleşmeli statüde çalışmaktayken kendi isteği ile emekli olduğunu, Petrol Ofisi Sözleşmeli Personel Yönetmeliğinin Yönetim Kurulunca değiştirilerek "işsonu" tazminatının yürürlükten kaldırıldığını, bu nedenle talebini reddettiğini ileri sürerek olumsuz işlemin iptali, işsonu tazminatının yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 2. İDARE MAHKEMESİ ; 2.10.1995 gün ve 233-1277 sayısıyla; davanın çözümünün adli yargının görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, bu karar temyiz edilmiyerek kesinleşmiştir.

Davacı, işsonu tazminatının tahsiline karar verilmesi istemiyle 16.5.1995 tarihinde adli yargı yerine başvurmuştur.

ANKARA 1. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'nin 12.3.1996 gün ve 13-168 sayılı, davanın çözümünün Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 22.1.1996 gün ve 95/1, 96/1 sayılı ilke kararı doğrultusunda idare mahkemesinin görevine girdiği gerekçesiyle verdiği görevsizlik kararı da temyiz edilmiyerek kesinleşmiştir.

Davacının 18.12.1996 tarihli dilekçesi üzerine dosya, Ankara 1. İş Mahkemesinin 19.12.1996 tarih ve 96/13 sayılı yazıları ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

Böylece, adli ve idari yargı arasında 2247 sayılı Yasanın 14. maddesinde öngörüldüğü şekilde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

...../.....

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Se-
 çuk Tüzün'ün Başkanlığında, O.Hulusi Mustafaoğlu, Ülkü Aydın, Nurse
 Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, Dr. Erol Alpar ve Halit Karabulut'un
 katılmaları ile yaptığı 3.2.1997 günlü toplantıda, raportör Hâkim Ay-
 ten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan ; toplantıya, Ya-
 gıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı Erdoğan Güneş ile D-
 niştay Başsavcısı yerine katılan Savcı Sinan Yörükoğlu'nun idari yar-
 gı yerinin görevli olduğu yolundaki yazılı düşünceleri doğrultusunda
 sözlü açıklamaları da alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, sözleşmeli statüde çalışmaktayken emekli olan davacı
 tarafından, işsonu tazminatı istemine karşılık idarenin işsonu tazmin-
 atının yürürlükten kaldırıldığı, bu nedenle verilemeyeceğine ilişkin
 işleminin iptali ve işsonu tazminatının tahsili istemiyle açılmıştır

Petrol Ofisi A.Ş. 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile
 kurulmuş, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının bağlı kuruluşu iken
 Bakanlar Kurulu Kararı ile 3291 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre
 özelleştirme kapsamına alınmıştır.

3291 sayılı Yasa'nın 14/b maddesinde, sermayesindeki kamu
 payı %50 nin altına düşünceye kadar kuruluşları, faaliyetleri, organ-
 ları, yönetimi, sermaye miktarını tespitte, Yüksek Plânlama Kurulunun
 yetkili kılındığı belirtilmiştir. Özelleştirme kapsamına alınan ku-
 rumların denetimi, sermayesindeki kamu payı %50 nin altına düşünce-
 ye kadar Anayasa'nın 165. maddesi doğrultusunda, 27.11.1994 gün ve
 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Ka-
 nun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair
 Yasa'nın 11. maddesiyle düzenlenmiş bulunmaktadır.

Kurumun bir yandan Türk Ticaret Yasası çerçevesinde anonim
 şirkete dönüştürülmüş olması, kurum bünyesine özel kişi ve kuruluş-
 ların alınması ve alınmaya devam edilmesi, kamu paylarının zaman
 içinde satılarak tamamen tasfiyesine yönelinmesi, öte yandan kurumun
 sermayesindeki kamu payı %50 nin altına düşünceye kadar, denetimin
 KİT denetimi yöntemine göre yapılması ve sermayedeki kamu payı %50
 nin altına düşünceye kadar kurum ve kuruluşların, faaliyetleri, or-
 ganları, yönetimi gibi hususlarda Yüksek Plânlama Kurulunun yetkili
 olması, özelleştirme kapsamına alınan kurumun, geçiş döneminde özel
 bir statü kazanmış olduğunu göstermektedir. Kamu kurumu niteliğinden
 özel hukuk tüzel kişiliğine geçiş döneminde, kamu hisselerinin %50
 nin üzerinde bulunduğu süre içinde kurumun, kamusal denetime de tabi
 olması ve çalışanları hakkında yapılan düzenlemelerde gözönüne alın-
 dığında, kuruluşların kamu kurumu olma niteliğini tamamen kaybetmemi-
 oldukları sonucuna varılmaktadır.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesine ilişkin 399 sayılı KHK.nin 3-a maddesinde: Teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda hizmetler memurlar, sözleşmeli personel ve işçiler eliyle görülür hükmü yer almaktadır.

Aynı maddenin (b) bendinde ise, teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda Devlet tarafından tahsis edilen kamu sermayesinin kârlı, verimli ve ekonominin kurallarına uygun şekilde kullanılmasında kuruluşun, kârlılık ve verimliliğini doğrudan doğruya etkileyebileceği kararların alma, alınan kararları uygulatma ve uygulamayı denetleme yetkisi verilmiş asli ve sürekli görevleri, genel idare esaslarına göre yürüten personelin , bu KHK. dışında 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'na tabi, bu KHK de belirtilen hukuki esaslar çerçevesinde aktedilecek bir sözleşme ile çalıştırılan sözleşmeli personel olduğu belirtilmiştir.

Sözleşmeli personel ile idare arasında düzenlenen sözleşmede, taraflardan birinin kamu idaresi olması, idarecilerinin personelden daha üstün bir hakka sahip olduğunu göstermektedir. Sözleşmeler genellikle idare tarafından düzenlenen -tip sözleşmeler- olup, idari sözleşme niteliği taşımaktadır. Bu sebeplerle Kamu İktisadi Teşebbüslerinde, asli ve sürekli kamu görevini yerine getiren ve kamu görevlisi olan sözleşmeli personelin yönetimle arasındaki ilişki, idare hukuku ilkelerine dayanan ve idare hukuku kurallarıyla düzenlenen bir kamu hukuku ilişkisidir.

418 sayılı KHK.nin 40. maddesine, 3291 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanuna ve Petrol Ofisi Ana Sözleşmesine dayanılarak düzenlenmiş bulunan Petrol Ofisi A.Ş. Sözleşmeli Personel Yönetmeliğinin 116. maddesinde, kurum personelinin haklı sebeplerle sözleşmeyi sona erdirmesi durumunda, personele, sözleşmeli statüde geçen süreye göre işsonu tazminatı ödeneceği kabul edilmiş bulunmaktadır. Bu hüküm personelin sözleşmesinde de yer almıştır.

Yönetmelikler, kendilerine kaynaklık eden yasaların hükümlerinin uygulanma yöntemlerini belirleyen ve idare tarafından yürürlüğe konulan genel düzenleyici tasarruflardır. Bunlara dayanılarak tesis edilen işlemlerin de bu nedenle idari nitelikte olduğunun kabulü gerekmektedir .

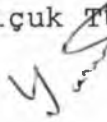
Bu nedenle işlemlerini Yasa ve Yönetmelikler çerçevesinde yürütmekle yükümlü olan idarenin, Yasa ve Yönetmelikte yer alan bir hükmün uygulanmıyacağı yönünde aldığı karar olumsuz bir idari işlem niteliğindedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasası'nın 2. maddesinde, idare mahkemesinin görevleri, idari işlemler hakkında yetki, şekil, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek açılan iptal davalarını görüp çözmek olduğu belirtilmiştir.

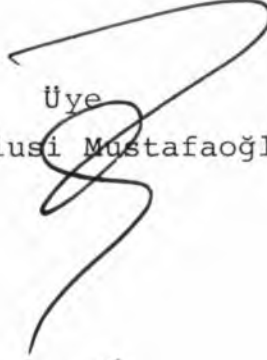
Açıklanan nedenlerle Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 22.1.1996 gün, ve E.95/1, K.96/1 sayılı ilke kararı uyarınca dava konusu işlemin Yasaya ve hukuka uygun olup olmadığının incelenmesi idari yargının görevine girdiğinden, Ankara 2. İdare Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Ankara 2. İdare Mahkemesinin 2.10.1995 günlü, 233-1277 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 3.2.1997 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Selçuk TUZÜN

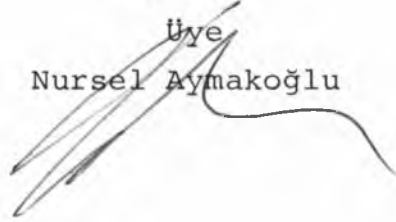
Üye
O.Hulusi Mustafaoğlu

Üye
Ülkü Aydın

Üye
Nursel Aymakoğlu

Üye
Zafer Kantarcıoğlu

Üye
Dr.Erol Alpar

Üye
Halit Karabulut

